

Tilburg University

Moet je altijd je geweten volgen?

Oei, T.I.

Published in:
Mededelingenblad Nederlandse Vereniging voor psychoanalyse

Publication date:
2011

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Oei, T. I. (2011). Moet je altijd je geweten volgen? *Mededelingenblad Nederlandse Vereniging voor psychoanalyse*, 26(3), 81.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Moet je altijd je geweten volgen?

T.I. Oei

De wereld wil bedrogen worden, De zin van: Hendrik Jan Korterink, misdaadjournalist, *Trouw*, juli 2010.

‘Leven met een motto is niets voor mij. Er zijn zoveel dingen die je ontdekt in de loop van je leven en die je overtuiging doen veranderen. In mijn werk als journalist heb ik gezien dat mensen zich heel erg makkelijk laten belazeren. Dat men gelooft in verhalen zonder er zelf over na te denken. Ik ben journalist. Ik zoek mensen op en doe mijn waarnemingen. Op een bepaald moment denk je te weten hoe het in elkaar steekt, maar je kan je altijd vergissen. Dus sta ik open voor verbetering. Dat wordt nog al eens moeilijk gevonden. Ik zag dat in de reacties op mijn boek “Echte mannen eten wél kaas,” waarin ik het verhaal van Maria Mosterd en haar loverboy ontmasker. Sommige collega’s vonden het ontzettend lastig om toe te geven dat ze er naast zaten. Ze lieten zich door Maria Mosterd op sleeptouw nemen. Dat kan je alleen voorkomen door onderzoek, door het boven water halen van de feiten. Als ik een motto zou moeten kiezen is het: Mundus vult decipi, ergo decipiatur. Deze Latijnse spreuk die toegeschreven wordt aan Petronius, luidt vertaald: “De wereld wil bedrogen worden, dus wordt zij bedrogen.” Sommigen leggen het ook wel uit met “dus laat zij zich bedriegen”. Ik hoorde deze uitspraak in mijn eerste jaar op de mulo. Ik was toen erg nieuwsgierig naar lastige spreuken of moeilijke woorden. Het licht cynische van dit motto past wel bij mij. Als mensen toch zo stom zijn, bedonder ze dan maar. Iets waar ik dus zelf niet aan mee wil doen. Sterker nog, ik heb een hekel aan leugens en bedrog. Dat zal ik wel meegekregen hebben uit mijn gereformeerde opvoeding. Waarom gedragen mensen zich zoals ze doen? Waar is het fout gegaan? Het zijn die vragen die mijn werk interessant maken. In Duitsland is er een seriemoordenaar van jonge meisjes, die een eenzielige tweeling is. Maar zijn broer heeft een normale kantoorbaan. Genetisch zijn ze hetzelfde. Waarom is de ene fout en de andere niet? Daarbij spelen zoveel factoren, je kan er geen voorspelling over doen. Ik raak er steeds meer van overtuigd dat het vrijwel onmogelijk is menselijk gedrag structureel te veranderen. Tussen het einde van de negentiende eeuw en nu heeft de forensische psychiatrie een hele ontwikkeling meegemaakt. Zo was er een periode waarin ze dachten aan het uiterlijk van mensen te kunnen zien of iemand crimineel is. Momenteel is er veel aandacht voor genetisch en biologisch onderzoek. Door wetenschappers als Dick Swaab wordt de mens wel gezien als een speelbal van zijn eigen genen. En dat zou betekenen dat iemand niets aan zijn of haar daden kan doen. Ik beschouw mijn werk als liefhebberij. Ik vind het interessant om dingen uit te zoeken en om te kunnen schrijven. Ik ben opgegroeid op een boerderij. Elke ochtend het weiland in om de koeien te halen en ze te gaan melken. Dat is niets voor mij, ik vind het te primitief. Collega’s verbazen zich er nog wel eens over dat ik dagelijks mijn website bijhoud. Ik zie het als een kwestie van discipline, zoals de boer elke dag zijn koeien moet melken. Alleen vind ik mijn werk leuker. Zoals bouwvakkers of chirurgen nuttige dingen doen, zo zie ik dat van mezelf niet. Mijn werk is tot vermaak van mensen. Het is niet een primaire levensbehoefte. Je kunt als journalist het nobele doel nastreven om feiten te achterhalen waar mensen baat bij hebben. Zoals in de zaak Maria Mosterd. Het leverde de Thorbecke Scholengemeenschap enorme schade op en deed “loverboy” Manou onterecht voorkomen als een verkrachter en moordenaar. Ik vind het belangrijk om de waarheid naar buiten te brengen, maar daar blijft het dan bij. Ik hoef geen wereldverbeteraar te zijn.’

Ik had een patiënt A die al jaren last had van pijn in de ledematen en gewrichten. Daarnaast moest hij zijn bedrijf sluiten en had hij een fikse schuld. Er werd gesaneerd door een bepaald Orgaan. Dat Orgaan eiste van A dat hij bleef solliciteren. Hij deed dat al 1,5 jaar en telkens kreeg hij nul op het rekest. Het Orgaan zag zijn sollicitatiebrieven en gaf hem het dringend advies om vooral niet te noemen dat hij aan fibromyalgie leed, de aandoening die hij had. Het Orgaan vreesde anders dat hij moeilijk aan de bak kon komen. A kreeg last van zijn geweten: ik kan de boel toch niet gaan belazeren, vond hij. Vroeg of laat zullen ze het weten, en dan sta

ik na een paar weken weer op straat. Ik begreep dat goed en vertelde hem dat je eigen verantwoordelijkheid nemen ook wel zoiets inhield: je eigen principes handhaven, maar toch ook rekening houden met de noden van je gezin. Ik hoop maar dat het Orgaan hem dat ook laat weten: hoe om te gaan met je geweten, als dat last krijgt van adviezen van officiële instanties om er ethisch soms met de pet naar te gooien. Zo begreep A het althans.